

Stanislovas ABROMAVICIUS

Sausio 27-ąją sukanka 100 metų, kai Žemaitkiemio valsč. Juodžiūnų k. gimė vienas iš ižvalgiausių Lietuvos partizaninio judėjimo Ukmergės apskrityje organizatoriu Alfonsas Morkūnas (1908–1949). Jis 1945 m. gruodžio 1 d.–1948 m. rugpjūčio 14 d. buvo Didžiosios Kovos apygardos (DKA) B rinktinės vadas, 1948 m. rugpjūčio 14 d.–1949 m. gruodžio 30 d. DKA vadas. Tai dėl jo sumanumo organizuotą partizaninį judėjimą Ukmergės apskrityje pavyko išlaikyti iki 1950 metų.

Jonas Morkūnas ir Veronika Šerelytė-Morkūniene savo vaikus: Alfonsą, g. 1908 m., Stanislovą, g. 1912 m., ir Karoli, g. 1920 m., auklėjo patriotiška dvasia. Namai buvo pilni šilumos, šeima šventė ne tik visas religines, bet ir tautines šventes.

Alfonso duktė Elvida Čaplikienė prisimena: „Mūsų se-

Alfonsas Morkūnas-Plienės (dešinėje) su žmona Ona Morkūniene ir pusbroliu Antanu Šereliu

nelio Jono Morkūno ūkis nuo seno buvo Juodžiūnų k., Lyduokių parapijoje. Tai – Žemaitkiemio valsč. Ukmergės apskrityje. Senelio šeima nebuvo gausi: dar vaikystėje mirė dukrelė, užaugo trys sūnūs: Alfonsas, g. 1908 m., Stasys,

g. 1912 m., ir Karolis, g. 1920 m. Nors tarp vaikų buvo didelis amžiaus skirtumas, jie visi laikėsi kartu, vienas kitam padėdavo. Taip jau atsitiko, kad mano tėvelio – Alfonso Morkūno buvo pramušta galva karro dalykams. Gal dėl to, kad

jis buvo šeimoje vyriausias, tvarkingas ir pareigingas. Šios savybės atskleidė jam tauraujant Lietuvos kariuomenėje. Sako, buvo labai geras raitelis, mėgo žirgus. Paskui baigė puskarininkų mokyklą. Kai baigė būtiną tarnybą, pasiūlė likti kariuomenėje lygtiniu, tačiau tévelis svajojo tapti karininku. Tarnavo Kaune, kavalerijos pulke, buvo lidelis Lietuvos patriotas. Tada vedė Onutę Kazlauskaite nuo Anykščių, su kuria susilaukė mudviejų su broliu Teisučiu. Jis tik metais už mane jaunesnis, iškentėjo Sibiro tremtį ir ten ilgai gyveno.

Viskas sekėsi iki 1940 metų, kai kraštą okupavo sovietai kariuomenė. Tada tévelis tapo nereikalingas sovietinei armijai ir grįžo pas senelius į

Juodžiūnus, kur arė žemę ir svajojo apie geresnius laikus. Per pirmąjį tremtį 1941 m. birželio mėnesį mes su dėde Virbalu slapstėmės, nesturėjome atsidurti Sibire. Karo pradžioje tévelis dalyvavo Birželio sukilime Lyduokiuose ir tikėjo, kad vokiečiai atneš Lietuvai valstybingumą. Deja...

Sunkiai sirgusi mūsų mama 1942 metais mirė. Nuo tada visi rūpesčiai gulė ant tévelio pečių, nes su broliu buvome dar ikimokyklinio amžiaus. Vis tik jis surado jėgų ir laiko tarnauti Vietinėje rinktinėje, imtis organizuoti ginkluotą pasipriešinimą prieš sugrižtantį okupantą. Lyduokiuose susirado vienminčių ir kaupė ginklus bei šaudmenis. Nesudėjo rankų ir mano dėdės.

(keliamas į 5 psl.)

Ar kompiuteriai sustabdytu žygį i Valdovų rūmus?

Staiga pasigirdo kalbos

apie planus Lietuvos Respublikos karines pajėgas reformuoti į „profesionalų“ kariuomenę. Vadinas, kariuomenė nebebus šauktinių – pilietinę karinę prievozę atliekančią jaunuolių – o tik neaišku plauko ir gal lojalumo samdiniai.

Pasirodo, tai siūlo LR krašto apsaugos ministras, kariuomenės vadas ir kiti aukšto rango karininkai.

Buvau Lietuvos Pirmosios Respublikos atsargos kariuinkas, 1937 m. man suteiktas jaunesniojo leitenanto laipsnis. Dabar esu pavadintas „dimisijos leitenantu“, todėl mano bandymas „ginčytis“ su generolais kai kam gali priminti „anų dienų“ karišką anekdotą. Grandinį (žemiausio laipsnio kareivis) nepastebėtas generolas prigriebė už nepasisveikinimą. „Tamsta generole, – gynësi grandinis, – ką pagalvos eiliniai, matydami, kad mes, viršininkai, ginčiamės?“

Tačiau šiuo atveju anekdotai sau, o tikrovė sau: dimisijos leitenantui ginčus tenka pamiršti ir bet kokia galimybė prisistatyti viso pasaulio

karvedžių viršininkui Mykoli Arkangelui (jei, žinoma, pavyktų priartėti prie Šviesiausiu Vartų) aukštesniu negu leitenanto laipsniu. Tod „peržengiu Rubikoną“ ir sakau: „Ponai aukšti ir dar aukštėsni viršininkai, tris kartus pamatuokite dabartinėje geopolitinėje padėtyje esančios LR kariuomenės reformą ir tik tada kirpkite „profesionalių“ žirklemis. Nenuginkluokite Tėvynės!“

Spaudoje skaičiau, kad ant mūsų kariuomenės reformos kritikų galvų „šalto vandens“ užpyle vienas NATO štabo generolas. Jis nurodės mums būtinumą sukurti „profesionalų“ kariuomenę. „NATO generolo“ titulas manęs nesukrėtė. Gal todėl, kad apie 1982 metus paskaitų turo metu Vašingtono valstijoje mano, „jaunesniojo leitenanto“ V. Bražėno, minčių išgirsti atėjo flotilijos admirolas Džeimsas Raselis (James Russell). Žinoma, jau būdamas atsargoje. Iatsargą jis išėjo iš NATO „dešiniojo sparno“ viršininko pareigų. Jo žinioje buvo Viduržemio jūros laivynas, pietinės Europos ir šiaurinės Afrikos sausumos ir

oro NATO pajėgos. (Knygoje „Po dyliuka vėliau“ didžiuojuosi nuotrauka su admirolu prie jo svečių namo (namo!), kuriame du kartus, skaitydamas paskaitas Takomas mieste, gyvenau, nes renginio vadovai sugebėjo jį įkalbėti mane ten apgyvendinti).

Tiesiogiai teko susidurti tik su dviem Lietuvos krašto apsaugos ministrais. Krašto apsaugos ministras gen. Kazys Mustekis, 1940 m. pasveikintas Kauno Laisvės alejoje, buvusį jo vadovaujamas Karo mokyklos „kariūnų aspirantų“ porą minučių kalbino domédamas asmeninius reikalais.

Antrą Lietuvos krašto apsaugos ministrą netikėtai sutikau 1997 m. per Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės bendravimo šventę Valakampiuose. Ten tada atsidūriau krašto apsaugos viceministro Edmundo Simanaičio déka. Seno kario širdj sušildė jaunų, žvalių Lietuvos karių gretos. Po eisenos tuščiame lauke prieš mane pasirodė šviesiu kostiumu apsirengęs vyras. „Ką tik pasveikinau sutiktą šimtametį.

(keliamas į 4 psl.)

Ponai, pazemintieji ir nuskriaustieji

Nuo seno nei kunigo, nei daktaro, nei mokytojo ponu nevadino, kreipdavosi profesijos pavadinimu. Nevadino todėl, kad jų aukštinti nereikėjo, nes visuomenėje jie savaimė užémė pakankamai aukštą vietą, su jais pažįstomi ir nepažįstamis veikėjais, keldavo kepurę. Iš čia galime daryti išvadą, kokioms sritims buvo teikiama pirmenybė. Tai – dorovė, sveikata, mokslas.

Išešėjusio liberalizmo laikais dorovė, kaip gyvenimo principai ir normos, virto paveikslu be rėmų, kuriame ir pati dorovė ištrinta. Palaidumas, tuštuma!

Dėl dorovinio nuosmukio nebevertinamas kunigas, nes nekuria apčiuopiamo produkto.

Dėl dorovinio nuosmukio nebevertinamas žmogus, jo sveikata, nes jis téra biosocialė būtybę, one Dievopaveikslas ir panašumas, todėl nebevertinamas ir daktaras besirūpinantis žmogaus sveikata.

Dėl dorovinio nuosmukio nebevertinamas mokslas ir mokytojas, dėstytojas, kurie į mokslus duris atveria, tačiau žaibiško pelno neduoda.

Pastarųjų metų įvykiai liu-

dija, kam pirmenybė teikia ponais vadinami valdžiose esantieji. Jų interesų akiratye – turtai, pinigai, malonumai. Todėl dorovės reikalams vietas nelieka. Iki devinto prakaito kaunasi už teisę toliau alkoholyje skandinti taučią, nes velnio lašų gamintojai gali netekti siekiamo pelno, o krepšinio žaidynių mėgėjai laiku nepatirti aštrų emocijų. Svarsto, ar pradėtą gyvybę laikyti žmogumi, drausti ar legalizuoti abortus, viešnamius, kad nebūtų pažeistos teisės į malonumus. Žiniasklaida, pataikaudama žemiems interesams, žlugdo visuomenės moralę, nes pati iš to pataikavimo minta. Vienintelė institucija, kuri rūpinasi dorove – Bažnyčia. Tačiau dešimtmiečių trukęs prievertinis ateizmas, minimos institucijos naikinimas padarė milžinišką žalą Bažnyčiai ir visuomenei. Nepalankūs Bažnyčiai ir liberalieji Vakarai.

Per raudonajį tvaną tauta pasiliogo. Keltis iš ligos pataiko paskatino Sajūdis, Atgimimas, Nepriklausomybės atkūrimas. Tačiau ne tik randai, bet ir žaizdos liko.

(keliamas į 2 psl.)

Žinių iš Seimo

Lietuvos politiniame gyvenime – esminės permainos

Apie pusantį metų išgyvavusi G.Kirkilo mažumos Vyriausybė galiausiai, atrodo, baigia savo dienas. Socdemams iniciavus, tarp partijų prasidėjo derybos dėl valdančiosios daugumos Seime sudarymo, įtraukiant i ją penktąją sudedamąją dalį – social-liberalus (Naujają sąjungą). Seime ji turi 10 mandatų. Sudarius valdančiąją daugumą Seime, keisis ir Vyriausybės statusas: ji taps nebe mažumos, o daugumos Vyriausybe.

Ką reiškė Lietuvai, vienoms jos piliečiams, mažumos Vyriausybė? Tai reiškė, kad Seime sprendžiant nacionalinius klausimus valdantieji turėjo tartis su opozicinėmis partijomis. Nors Vyriausybės vairas buvo socdemų G.Kirkilo rankose, dėl kiekvieno sprendžiamo reikalo jis turėjo tartis su visais, t.y., atsižvelgti į visų Seime atstovus turinčių partijų reikalavimus ir nuostatas. Dėl tokios padėties opoziciniai dešinieji turėjo galimybę ir gali pareikalauti savo atstovaujamų idėjų igvendinimo. Na, kad ir padidinti nukentėjusių asmenų valstybinę pensiją ir t.t.

Gyvuojant mažumos Vyriausybei Seime nebeveikė vadinamas „buldozerio“ sindromas, kai valdantieji priiminėdavo savo rinkėjams palankius sprendimus, nė kiek neatsižvelgdami į valdžios neturinčių opozicinių partijų kad ir pačius racionaliausius pasiūlymus. Todėl mažumos Vyriausybė iš tiesų stipriai kvepėjo kuo tikriausia demokratija ir buvo labai naudinga visiems Lietuvos žmonėms. Tačiau jos baigtis buvo nulemta iš anksto. Jau senokai buvo kalbama, kad partijoms reikės išardytį ši darinį prieš rinkimus. Kad atsirostų gerai matoma ir rinkėjams suvokiamą perskyra tarp

kairės ir dešinės. Kad rinkėjas suprastų, kas yra kas, kad pamatyti, kieno pastangomis yra pasiekiami vienokie ar kitokie nacionalinės reikšmės sprendimai. Kad jų pastangas rinkėjai teisingai įvertintų per artėjančius 2008 m. Seimo rinkimus.

Atrodo, ši valanda išmušė. Belieka pasižiūrėti akyliau, kokia konfigūracija politikos arenaje susidarys iki rinkimų. Iš tiesų nelabai aišku, ko reikalauja socialliberalai, ateinantys į valdančiąją daugumą. „Tremtinio“ skaitytojams priminsime, kad šios partijos vadovas – Artūras Paulauskas, buvęs Seimo pirmininkas ir KGB aukšto karininko sūnus. I politinę areną jie atėjo su destrukciniu reikalavimu atimti finansavimą iš Lietuvos kariuomenės, skiriant ji švietimo reikalams. Dar tada prof. V.Landsbergis perspėjo, kad Naujoji sąjunga (NS) labai jau dviprasmiška, tiek savo pavadinimu, tiek populistiniais siekais ir labai jau asocijuojasi su kita, buvusia „Sąjunga“ (SSRS).

Naujoji sąjunga (NS) – tai KGB rezervo užtarėjų partija. Ji efektyviai veikia griaudama mūsų žmonių pastangas apriboti KGB rezervo teises valstybės tarnyboje ir priėjimą prie valstybės paslapčių sudarančių dokumentų. Jos gretose taip pat yra buvęs KGB rezervininkas ir užsienio reikalų ministras Antanas Valionis, bene vienintelis iš buvusių ministrių, duodamas priesaką nesakęs „tepademan Dievas“. Tai jis viešojome erdvėje nuolat mėgina demonstruoti kaip labai Lietuvai nusipełnės politikas, atvedęs ją į ES ir NATO. Šloviant šio buvusio KGB rezervininko „nuopelnus“ piliečius mėgina įtikinti, kad iš visi kiti KGB rezervininkai nega-

li kelti jokios grėsmės Lietuvai. Atviršciai. Jie pasiryžę tarnauti šalai. Dėl tos priežasties reikia beregint atiduoti jiems (KGB rezervininkams) visus svarbiausius valsčių postus!

Aišku, NS, vadovaujama A.Paulausko, iš tiesų nusipelne kairiųjų valdančiųjų dėmesio: jie taip stipriai ir atkakliai kritikavo Tėvynės sąjungą, kad tiesiog nebubo įmanoma šitą jų jdirbio nepastebeti. Ne tik kritikavo, tačiau ir mėgino diskredituoti. Ypač per komisijos J.Abromavičiaus žūties aplinkybėms tirti veiklą, kai A.Paulauskas, kaip buvęs generalinis prokuroras, tiesiog žarstyte žarstę neigiamus epitetus TS, iš kurios skrupuliniai gaidarė „teroristinę“ ir vos ne „žmogžudišką“ partiją. Nors iš tiesų partiją, t.y. keliolika tūkstančių žmonių, kaltinti tokiai dalykais sveikam protu lieka nesuvokiamu. Lygiai taip pat nesuvokiamu, kaip Sausio 13-ąjį iškilmingo posėdžio metu tarp kitų iškilmingų pasisakymų būtų nuskambėjęs J.Abromavičiaus interviu įrašas, kurį pagarsinti Seime reikalavo Naujoji sąjunga. Ši 10 mandatų Seime turinti partija užsimojo plėtai. Norėdama bet kokiai būdais iš TS atimti valstybės steigėjų ir kūrėjų statusą, nutarė „išteigti“ naujus didvyrius, paaukojusius gyvybę už Tėvynę ir jos laisvę – t.y. J.Abromavičių. Beje, vertinamą labai įvairiai. Net įtariamą dirbus GRU ar KGB. Tai yra ne kas kita, kaip istorijos perrašymas. Valstybingumo idėjų išplėšimas ir steigimas nauju. Tai didelis pavojuς mūsų savivokai ir akivaizdus žmonių klaidinimas siekiant politinio populiarumo.

Iš vykstančių derybų su socdemais (ir kompanija) aiškėja, kad A.Paulausko ko-

manda Seime pretenduoja į du pagrindinius: Europos reikalų komiteto bei Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto vadovų postus (NSGK). Antradienį paaikėjo, kad A.Paulauskas viliojamas aplinkos apsaugos ministro kėde. Neaišku, kiek jie preten-

dant šį postą A.Valioniui, bus siekiama dviejų tikslų: atstumti TS nuo valstybinių užsienio reikalų ir įtvirtinti buvusį KGB rezervininką šiame poste, kad jis tvarkytų taip, kaip išmano, ir galėtų juo manipuliuoti įvairiais klausimais ir atvejais.

Sausio 21 d. spaudos konferencijoje Seime A.Kubilius teigė, kad nepaisant visų garbių pareiškimų į naujają koaliciją socialliberalai eina net tam, kad būtų pasirūpinta mokytojais ar tévais, auginančiais vaikus, o tam, kad Artūras Paulauskas būtų atominės elektrinės statybos garantu. Tačiau jų realūs veiksmai yra kitokie.

„Pirmasis ir aiškiausias veiksmas – Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto užvaldymas, vieną, netinkamą koalicijos narį – A.Matulevičiaus paskirti sočlibą A.Sadeiką. Pasak R.Juknevičienės, taip siekiama nutildyti visą A.Pociūno žūties tyrimą, kuris išryškino „Dujotekanos“ politikos Lietuvoje mastus ir vadinamą „valstybininkų“ klaną siautėjimą valstybinės politikos užkulisiuose. Idomiausia yra tai, kad ne patys sočlibai siekia šios kėdės, ją siūlo premjeras G.Kirkilas, kurio patarėju iki šiole dirba garsusis „valstybininkas“ Albinas Januška. Tai perša minčių, kad patys „valstybininkai“, kurių vaidmuo A.Pociūno žūties aplinkybėms lieka iki šiol miglotas ir įtartinas, deda vietas pastangas, kad atsakymai į žmonėms kylančius klausimus būtų niekad balsiai neištarti.

Visai kita padėtis dėl sočlibų siekiamo Europos reikalų komiteto pirmininko posto, kuriam dabar vadovauja A.Kubilius. Tai yra postas, kuris iš esmės lemia Lietuvos užsienio politiką. Visi ministrai, vykdami derybų į užsienį, prievalogauti šio komiteto įpareigojimus ir leidimą. Atidu-

Baigdamas jis iškėlė ta patį retorinį klausimą dėl demokratijos būklės Lietuvoje: „Ne nuostabu, kad tokios „demokratijos“ Lietuvos piliečiai nebenorinti, nes klausimas, ar tikrai tai galima vadinti demokratija. Geriausiu atveju gali pavadinti „Demokratija pagal „Dujotekaną“.

Ingrida VĖGELEYTĖ

Ponai, pažemintieji ir nuskriaustieji

(atkelta iš 1 psl.)

Duodantieji ne Hipokrato, o priesaiką Konstitucijai nei žaizdų gydyti, nei randu šalinti nesiima – teišsilaižo. O jei tam galiu nebeužtenka, jei besivartaliojantieji turuose, piniguose, malonumuose mokesčiais „paskutinį lopą nuo skrandos nuplēšia“? Pažemintieji ir nuskriaustieji nebetreria.

Gydytojų, mokytojų

streikai, dorovės šalininkų piketai – pilietiniai veiksmi, kurių nepaisyti valdžioms nevalia. Kai milijonai švaistomi beprotiškoms užgaidomis tenkinti, kai vieni be pralieto prakaito lašo turtuose ir malonumuose maudosi, kiti skursta, skandiniams alkoholyje, iš nevilties bėga iš šalies, žudosi, nebe-maskuojamas gudravimas, išsisukinėjimas, melavimas

prieš televizijos kameras bandyte bado akis.

Atsiptekėkite, per populistes rinkimines manipuliacijas tapusieji ponais, – prezidentūroje, Seime, Vyriausybėje, teismuose, visų lygiu valdžiose! Dirbtinai pažemintieji, nepelnytais nuskriaustieji ir tautajus nusamde ne ponauti, o tarnauti.

Algimantas ZOLUBAS

Skaitytojų mintys

Pradžia ir pabaiga

Visi karai turi pradžią ir pabaigą. Kartais jie staiga įsiplieska ir staiga užgesta, o kartais – taip pamažu prasidesta ir baigiasi, kad sunku nustatyti jų pradžią ir pabaigą.

1944 metų liepos 15 dieną Maskvos radijo diktorius Leitanassodrius balsu paskelbė: „Včera, posle tiažolovo ožestocionovo boja Krasnaja armija na teritoriji sovetskoi Litvy osvobodila krupnij želznodorožnij uzel Pagojis“ (Vakar, po sunkios nuožmios

kovos Raudonoji armija sovietų Lietuvos teritorijoje išvadavo stambų geležinkelio mazgą Pagojyje). Tai Lietuvos partizanai susikovė su iš Rytų atslenkančia raudonąja bangą. Šiai datai paminėti Pagojyje (Anykščių r.) pastatytas paminklinis akmuo.

Partizaniniokaropabaigą kassėjosių 1953 metų gegužės 30 dieną LLKS prezidiumo pirminkinio Jono Žemaičio-Vytauto patekimu į MGB rankas.

(keliamas į 4 psl.)

2008 m. sausio 25 d.

Sveikiname

Kęstučio apygardos partizaną, buvusį Vorkutos politinį kalinį, karių savanorių, LPKTS Tauragės filialo narį **Albiną KAZICKĄ** sveikiname 80-ojo jubiliejaus proga. Linkime geros sveikatos, partizaniškos ištvermės, sėkmės kasdieninių darbų sūkuryje ir ilgų gyvenimo metų.

**LPKTS Tauragės filialas,
LLKS atkurtos Kęstučio apyg.
Laisvės kovotojai**

Buvusį Magadano politinį kalinį, LPKTS Tauragės filialo tarybos narį **Albertą TAMAVIČIŪ** sveikiname 80-ojo jubiliejaus proga. Linkime geros sveikatos, neblėstančios energijos, Aukščiausiojo palaimos.

LPKTS Tauragės filialas

*Metai skuba greit – skaičiuoti nespėj.
Jau užaugo medžiai ir vaikai.
Nors krūtinę draskė skaudūs vėjai,
Mums vis tiek Tu geras Tėtis išlikai.*

*Turtų daug nereikia užgyvent,
Lai tebūna sveikata tvirta:
Ne tik šiandien – iškilmingoj šventej,
Bet kiekvieną dieną – visada.*

Garbingo 85-ojo jubiliejaus proga mylimą Tėvelį **Antaną ARLAUSKĄ, buvusį Vorkutos lagerio 6 kasyklos kalinį, sveiki na sūnus **Arūnas** su šeima.**

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumeratos indeksas – 0117. Prenumerata kainuoja: 1 mén. – 5,60 Lt, 3 mén. – 16,80 Lt, 6 mén. – 33,60 Lt.

Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,40 Lt.

Prenumerata priimama iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

„Juodojo aukso“ brangymetis

Ivykiai, komentarai

Pasaulyje vis auga nerimas ir susirūpinimas, kai kur virstantis net panika, dėl nepaliaujamo naftos kainų augimo. Buvo šiokių tokų vilčių, siejamų su neseniai Saudo Arabijos sostinėje El Riade įvykusiu naftą eksportuojančių šalių (OPEK) aukščiausiojo lygio susitikimu. Tikėtasi, kad OPEK šalys, pirmiausia viena iš didžiausių naftos eksportuotojų – Saudo Arabija, gali padidinti naftos gavybą, tuo pačiu ir eksportą. Artėjant OPEK aukščiausiojo lygio susitikimui baigiamoji deklaracija nepateikė jokių sensacijų. Be abejonių, OPEK šalių veiksmai padarys įtakos viso pasaulio ekonomikai.

Kaip ir buvo laukta, EL Riado naftą eksportuojančių šalių aukščiausiojo lygio susitikime netrūko pačių radikaliausių ir aiškiai provokacinių pasiūlymų bei raginimų. Kaip jau iprassta, toną tam davė naujas „XXI amžiaus socializmo“ kūrėjas, Venesuelos prezidentas Ugo Čavesas. Ši kartą su juo antiamerikietiška isterija pratrūko ir bičiulis, Irano prezidentas Machmudas Achmadinežadas. Ugo Čavesas paragino OPEK nedelsiant paversti ne ekonomine, bet politine organizacija. Pirmiausia, anot U. Čaveso, būtina nedelsiant visomis išgaliemis ekonomiškai paremti Iraną, paklusnį kovą su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis. Teherano valdovas M. Achmadinežadas kvietė visus eksportuojančius šalių lyderius pagaliau atsisakyti Jungtinių Amerikos Valstijų dolerio, kaip atsiskaitymo vieneto parduodant naftą pasaulio rinkoje.

Kaip žinoma, Venesuelos diktatorius, prieš sunaikindamas Amerikos „imperializmą“, pirmiausia irgi žada JAV dolerių paversti beverčiu žaliu popiereliu, tinkamu tiktais sienoms kljuoti. Nors susirinkę arabų šalių šeichai ir emyrų bei Saudo Arabijos karalius nepalaikė tokį U. Čaveso ir M. Achmadinežado išpuolių, bet, sprendžiant iš El Riado aukščiausiojo lygio OPEK šalių vadovų susitikimo rezultatų, naftą importuojančių valstybių laukia nelengvi laikai. Pirmiausia višus susitikimo dalyvių išsitikinimui, kaina, pašokusi iki 100 JAV dolerių už naftos barelių, – dar tikta pradžia. Ir to nereikės ilgai laukti. Kaip grūmojo Ugo Čavesas, jeigu JAV imsis kokių nors karo veiksmų prieš Iraną, tai naftos kaina už barelių bemat pašoks iki 200 JAV dolerių. Ir tai dar toli gražu ne riba. Venesuelos diktatorių palaike svarbiausios naftą eksportuojančios valstybės ir, kaip manoma, danguisai naftos atsargų turinčios Saudo Arabijos karalius Abdala. Beje, Abdala neseniai Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną pavadino didžiausiu pasaulio musulmonų draugu ir vos ne globėjų...

Tuo tarpu didžiausių Vakarų naftos kompanijų vadovų ir specialistų nuomone, iš tiesų nesimato prošvaicių, kad pasaulyje išaugus „juodojo aukso“ gavyba. Tokios prognozės pirmiausia siejamos su tuo, kad šiuo metu faktiškai jau išnaudotos visos lengvai pasiekiamos naftos verslovių galimybės, o naujų naftos šaltinių paeškomis nenorima užsiimti dėl didelių

išlaidų. Be to, stambiausią Vakarų naftos kompanijų vadovai pripažista, kad tuo metu, kai naftos kaina pasauļio rinkoje buvo dar pakankamai žema, tos pačios kompanijos skyrė labai mažai dėmesio naujų naftos šaltinių paieškoms. Todėl, kaip teigia kompanijos „Conoco Phillips“ vadovas Džeimsas Malva, vargu ar pasaulio naftos gavyba artimiausiais metais gali viršyti 100 mlrd. barelių per parą. Šiuo metu išgaunama iki 85 mlrd. barelių per parą.

Pasinaudodamas šia situacija Kremlis nesnaudžia ir siekia užkarauti vis daugiau pasaulio naftos rinkų versti naftą bei dujas iš Rusijos gauancių valstybes jei ne šokti pagal Maskvos muziką, tai jau bent nepriestarauti vis labiau augančioms Rusijos ambicijoms. Per šiominis dienomis Bulgarijoje įvykusį Rusijos prezidento V. Putino vizitą buvo pasirašytas susitarimas tiesti naftotiekį per Bulgarijos teritoriją. Tai reiškia, kad ir Pietų Europą siekiama padaryti priklausoma nuo Maskvos naftos ir duju. Jau dabar vienintelė Bulgarijos naftos perdirbimo įmonė priklauso Rusijos „Lukoil“, o vienintelė atominė elektrownė Kazlodujuje naudoja tik rusišką kurą.

Apibendrinant vis blogėjančią energetinių resursų ir jų panaudojimo situaciją, nebaigiamas kalbas apie energetinės nepriklausomybės stiprinimą, tenka sutikti su žinomo JAV politiku, nesenai viešėjusio Lietuvoje, Maiklo Džeksono žodžiais: „Daug grėsmių, bet mažai vilčių“.

gyvulius bei visiems vyrams nešioti barzdą.

Vis daugiau vietinių papročių žinovų ir specialistų teigia, jog nugalėti talibų neįmanoma. Aišku, juos galima nugalėti atskiruose mūšiuose, susirėmimuose, bet tai tik laikinos pergalės, nes neįmanoma puštūnų gentis priversti keisti mąstyseną ir papročius. Puštūnai gyvena tik pagal savo iš protėvių paveldėtus istatymus, kurių negalvoja atsisakyti. Vienas iš tokų priesakų – jokiui būdu nepasiduoti bet kokiu užsienio pajėgų intervencijai. Irvisai nesvarbu, iš kokios šalies tos pajėgos ateina – iš britų, amerikiečių ar kitų valstybių. Tuo įsitikino ir Maskva, metus visą savo karinę galybę ir nesugebėjusi palaužti Afganistano modžachedu. Visi ateiviai, net su pačiais geriausiais tikslais, laikomi svetimšliaisiais, su kuriais privilavu kovoti ir juos negailestingai naikinti.

Per paskutiniuosius 30 metų, ypač posovietų karinės invazijos, dauguma afganistaniečių tapo labai patyrusiai kariais. Juk faktiškai didžioji dauguma jų gimė jau vykstant žūtbūtiniam karui su sovietų interventais. Todėl daugelis jų net neįsivaizduoja kito užsiėmimo, kaip kariauti. Nei arti žemės, nei ką nors statyti jie nemoka ir neketina mokyti. Žemė tik kasinėja ir sėja aguonas opijui. Kitų žemdirbystės būdų ir kultūrų sėjimo šie „žemdirbiai“ nepripažista. Pagrindinis įrankis sprendžiant visus reikalus – Kalašnikovo automatas.

Jonas BALNIKAS

Karo pabaigos nematyti

Amerikiečiai artimiausiu metu į Afganistaną rengiasi išsiusti dar keletą tūkstančių jūrų pėstininkų. Atrodo, kad ir kitos šalys, dalyvaujančios taikdarui misijoje Afganistane, tam priatars. Šios karinės pajėgos vadinančios Internationale Security Assistance Force (ISAF). Vienas iš tarptautinių pajėgų tikslų – atkurti ir padaryti veiksminga Afganistano vyriausybinię armiją kovai prieš Talibano ekstremitus, aktyviai palaikomus radikaliojo islamo šalininkų daugelyje arabų valstybių. Nesenai vyriausybinių karuomenės, padedama tarptautinių pajėgų, po įnirtingų mūšių Gilmendo provincijoje išvijo talibus iš Mura Kalos miesto, talibų valdomo daugiau nei 10 mėnesių. Vyriausybės laimėjimu laikoma tai, kad vienas iš talibų karo lauko vadų – mula Abdul Saloma perėjo į vyriausybės pusę. Tačiau būtų neteisinga teigti, kad ISAF pajėgos Afganistane galėtų nors kiek atsipažiuduoti. Nelengva, kai beveik visame Afganistane, išskaitant ir sostinę Kabulą, savižudžiai teroristai sprogdina bombas ir dėl to žūsta daug taikių gyventojų. Britų ir Afganistano vyriausybės pajėgos skelbiasi kontroluojančios Gilmendo provinciją, tačiau iš tiesų taip nėra. Kontrolė vyksta nebent aplink tą pajėgų karreivines. Vos sutemus provincijoje šeimininkauja talibai.

Aišku, tokia situacija yra ne visame Afganistane. Šalies šiauriniai ra-

Ar kompiuteriai sustabdytu žygį i Valdovų rūmus?

(atkelta iš 1 psl.)

Kiek Jums metų? – jis paklausė pažvelgęs į mano lazadą. Pasakiau, prisistačiau ir savo ruožtu paklausiau: „O kas Jūs?“ „Česlovas Stankevičius, krašto apsaugos ministras“. Atrodytu, jog visi sutiki krašto apsaugos ministrai mane užkalbina. Gal kada sutiktas užkalbintų ir ministras Juozas Olekas?

Kaip berefomuočime kariuomenę, nepanaikinsime dviejų nekintamų svarbių principų. Pirmas – teritorija užvaldo ne patranka, ne bombonešis, ne kompiuteris, bet gerus batus mūvintis, gerą rankinį ginklą valdantys pėstininkas. Antras – visų rūsių diktatorių, ypač tironų, žinoma karienė tiesa: šauktinių kariuomenės kariai nešaudo į savus, kartais net į okupuotų kraštų, kuriuose susigyventa su vietiniais, civilius. Žudynėms kuriamu „profesionalu“ žudikų specialūs junginiai. Apie juos gerai žino lietuviai.

Kad tai galiojo net Raudonajai armijai, patvirtino atstiktinai sutiktas buvęs šios armijos, o dabar Lietuvos pulkininkas. Jis įdomiai nurodė, kad po trijų mėnesių naujokų apmokymo šauktiniai tampa profesionaliai kariai. Pagaliau mūsų kariuomenėje visa da buvo ir yra pakankamai profesionalū karininkų, puskarininkų bei viršilų. Jie visa da savo profesionalumą kėlė drauge su įsigijama nauja kariene technika. Tad ir su elektronika galima supažindinti seržantus, nebūtina importuoti „professionalus“ praslaicius. Ir šauktiniai šiandien nėra kompiuteriniai beraščiai. Viena iš Lietuvos kariuomenės prievoilių – pakelti jau nosios kartos patriotiškumą, o ne „turėti patriotiškai nusiteikusių gyventojų paramą“, kurios irgi reikia. Legendinis gen. Glovackis yra pasakės: „Žmagus be religijas ir kara maksiška yra kiauša“. Yra įtarima, kad raudonosios, „naujos valdanciosios klasės“, ponaičiai gana dažnai išsisuka nuo karinės prievoles. Jiems ir jų „liaudi myliantiems“ téveliams nuo kiauliškos gėdos tvaiko gelbėti iškyla ta keistoka reforma?

Puiku, kad ne mažai mūsų karininkų yra baigę ir Vakaru, ypač NATO valstybių aukščiausio rango karo akademijas. Jose jie išgirdo karo meno žinovų mintis. Kad atkreipčiau ministro, kariuomenės vado gen. ltn. Valdo Tutkaus ir kitų generolų dėmesį į dim. leitenanto požiūrį į reformą, belieka griebtis pagyrų apie bendravimą su ka-

ro meno žiniomis ir patirtimi apsinginklavusiais karininkais, pradedant lietuviais, tarp jų ir gen. Musteikiu. Kaip minėjau, kelis kartus teko išgirsti JAV atsargos admiralo ministras. Per (deja, tik vienus) pusryčius prie milžiniško admiralo stalo apie orą tikrai nebuvo kalbėta. Tada man pavyko taikliai atsakyti į painų šeimininko klausimą: „Kuris iš pastarųjų JAV karų vadasyra Jūsų herojus?“ Iš girdėtų pranešimų ir skaitytų knygų buvau susidaręs gana tvirtą nuomonę, todėl atsakiau: „Marinų generolas Liudas Voltas“ (Lewis W. Walt). „Teisingai!“ – net šūktelėjo admirolas, – „Lewis Walt yra mano herojus“. Perskaiciusieji gen. Volto knygą „The Eleventh Hour“ supras, kodėl jis taip (išskaitant ir kario heroiskumą) patiko lietuviui.

Turiu Floridos radijo studijos garsinių 60 min. pokalbio 1976 m. su JAV kampanoje Afrikoje ir Sicilioje didvyriu, ypatingu „Kongreso Garbės Medaliu“ apdovanotu JAV armijos atsargos generolu Vilburu Vilobiu (Wilbur Wiloughby) įrašą. Laidoje aptarta JAV politika Sovietų sąjungos atžvilgiu. Turiu jo knygą apie generolą Vašingtoną. Autorius padovanojo su parašu.

Vaizdajuoste yra mano kalba, pasakytu verslininkų ir profesionalų klubo priešpiečių metu, Šiaurės Karolinoje. Šalia kalbėtojo sedi garbės svečias, Korėjos ir Vietnamo karoose pasižymėjęs JAV armijos ats. gen. Andrius J. Gečis (Andrew J. Gatsis). Jis yra vienas iš 1985 m. parašytyos knygos „Kautynės komunistų teritorijoje“ („Combat On Communist Territory“) autorių. Joje 20 puslapių skirta Lietuvos ir Ukrainos partizanams. Įsimaginės pasakoti apie mano karo meno studijų „profesorius“ (kai dar buvau jaunesnysis leitenantas) turiu paminėti ir vieną iš labiausiai asmeniškai artimų – JAV armijos ats. pulkininką. Kaip ir gen. Vilobys, jis apdovanotas auksčiausio herojiškumo žymeniu – Kongreso Garbės Medaliu. Didžiuojosi mano namuose, pagarbioje vietoje kabančia Korėjos kare „baimės nežinančio vyro“ kpt. Liuiso Miletto (Lewis Millett), apdovanojamo prezidento Trumano, nuotrauka. Ceremoniją stebėjo penki JAV karinių pajėgų viršininkai. Man ypač brangus nuotraukos herojaus įrašas: „Viliui, su geriausiais linkėjimais ir pagarba“. („Pagarba“ išversta iš anglų žodžio

„respect“. Jei kas suabejotų vertimo tikslumu...) Ir šis pulkininkas buvo mano kolega – to paties „American Opinion“ kalbėtojų biuro narys. Paskaitų turo metu, kai nuskridau į jo rajoną, mane jis kelias dienas vežiojo automobiliu į artimuose miestuose numatytais renginius.

Tvirtai tikiu, kad kiekvienas minėtas karys dabartines Lietuvos karinei vadovybei pasakyti: „Vyrai, nepanaikinkite šauktinių kariuomenės“.

Net didžiulė JAV, sukūrusi profesionalią kariuomenę, pristigo savanorių. Anot Vokietijos žurnalo „Der Spiegel“, nuo 2001 m. JAV suteikė pilietybę 32 tūkst. užsieniečių, savanoriais tarnavusių Amerikos kariuomenėje. Nuo 2002 m. apie 8 tūkst. užsieniečių kasmet papildo JAV karines pajegas, galinčias pavirsti se novės Romos samdinį kariuomene.

Kai pristigome statybinių, importuojame jų iš Ukrainos, Baltarusijos ir iš kur papuola. Iš kur ir už kieno pinigus papildytume Lietuvos „profesionalų“ samdinių kariuomenę, pristigę savuojų, jei panaikintume patriotinę-pilielinę šauktinių kariuomenės sistemą? Tai klausimas, į kurį reformatorių generolus prašo atsakyti dimisijos leitenantas.

Aišku, kad ne vienas reformatorių yra uostės karo parako dūmų. Vargu ar daug jų yra dalyvavę Antrajame pasauliniame kare. O šis „dim. leitenantas“, dar būdamas „jaunesniuoju“, karienę praktiką atliko jau 1939 m. karo pradžioje. Buvo mobilizuotas lenkų internavimui ir „dėl visa ko“ į Ryšių batalioną Kėdainiuose. Tačiau parako pauosciau tik 1944 m. spalį savanoriškoje Tėvynės apsaugos rinktinėje Žemaitijoje. Karo pabaiga užklupo lietuviškoje stabybininkų („pionierių“) kuo poje prie Austrijos ir Vengrijos sienos. Tačiau asmeniškam herojiškumui parodyti stigo progu, ginklų, o gal ir herojiškumo. Visokia karienė patirtis įtikino, kad ginkluotam kariui labai retais atvejais tenka stoti prieš heroizmo problemą. Didžiausias narsumo ar drąsos momentas būna, kai civilis apsisprendžia mirtinam žygium – stoti į partizanų gretas, moterį tapti ryšininkę, rezistentas – atliki kritišką žygį. Ginkluotas karys yra tik kovotojas, dažnai už savo ir kovos draugų gyvybę.

Per “Sibiro Alma Mater” – į ateitį

Sausio 11 d. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų bendrijoje buvo pagerbti ir apdovanoti konkurso „Palaimintos kliūtys, nes jas nugalėdami tobulejame“ nugalėtojai. Konkursą organizavo ir konkurso kriterijus reglamentavo LPKT bendrija kartu su Vilniaus miesto savivaldybe. Konkurso tikslas – žadinti moksleivių domėjimą istorine tematika, ugdyti jaunimo

Po sveikinimų ir apdovanojimų

Autoriaus nuotr.

patriotiskumą ir pasididžiavimą savo tauta, perskaicius Romualdo Baltučio sudarytą knygą „Sibiro Alma Mater“.

Knygoje pateikti tremtinų, gulagų politinių kalinių vaikų prisiminimai apie mokymąsi Sibire alkio, šalčio ir nelaisvės sąlygomis. Tėvų skatinami jie neprarado noro siekti pagrindinio tikslso – mokyties...

Konkurse pasižymėjo: Vilniaus Jono Basanavičiaus vidurinės mokyklos moksleivė Edita Koliataitė – pirmoji

Antanas SEIKALIS

Šauktinių mintys

Pradžia ir pabaiga

(atkelta iš 2 psl.)

Bet kai vyriausiasis vadas patenkai prieš rankas, nebūtinai baigiasi karas.

1954 metų pavasarį Adolfas Ramanauskas-Vanagas, sušaukės partizanus, su kuriais dar galėjo užmegzti ryšį (susirinko apie šeši), pasakė: „Vyrai, praėjo metai po Stalino mirties. Politika nesikeičia. Eikite, kur kas išmanote.“ Džūkijos partizanas Jonas Kazlauskas-Klevas, turėjės šiokį tokį asmens dokumentą, išvažiavo į Karelį. Į Lietuvą grįžo tada, kai partizanų jau niekas nebeieškojo ir ramiai iki šiol gyvena.

Net 14 metų ieškojau skyriaus vado Šerno, kuris su 30 partizanų per 1946-ųjų Naujuosių metus buvo susirinkę mūsų namuose. Pagaliau sužinojau, kad tai buvo Jonas Plytnikas, savo laiku išvykęs į Rusiją ir ten sukuręs šeimą. Dvijos dukters gyvena Vilniuje.

1955 metais Krasnojarske sutikau Aukštaitijos partizaną, kuris, turėdamas dokumentus svetima rusiška pavarde, dirbo restorano direktoriumi. Jis norėjo vesti labai šaunią partizanams nutraukti ginkluotajį pasipriešinimą.

Po daugelio metų sutikti šauni lietuvaite manęs paklausė: „Ką būtum daręs, jei būtum nevažiavę į Irkutsko sritį?“ Atsakiau: „Aš būčiau tave į Lietuvą parsivežęs“. Taibuso tartum keliems dešimtmeciams atidėtas pasipiršmas.

Mano nuomone, partizaninio karo pabaigą būtų tikslingo laikyti 1954 metų pavasarį, kai LLKS vyriausiasis ginkluotų pajėgų vadasis generolas Adolfas Ramanauskas-Vanagas įsakė partizanams nutraukti ginkluotajį pasipriešinimą.

Vytautas MAČIONIS

2008 m. sausio 25 d.

Alfonso Morkūno-Plieno šimtmetis

(atkelta iš 1 psl.)

1944 m. vasario mén. tévelis išstojo į generolo P. Plechavičiaus Vietinė rinktinę, dėdė Stasys Morkūnas tarnavo Vilniaus policijos nuovadoje, gyné nuo raudonųjų partizanų saugojo tiltus ir kitus strateginius objektus. Jis, 1944 m. birželio mén. sukilėlis, partizanujant buvo tiesioginis tévelio talkininkas, DKA štabo narys. Dėdė Karolis Morkūnas-Tarzanas buvo Lietuvos kariuomenės puskarininkis, tad jau 1944 m. rugsėjį paskui Karoli nuėjo į tévelio būrį, turėjo Klevo slapyvardį...

Štai tokiomis sąlygomis Morkūnų šeima sutiko 1944 metų vasarą. Likimas lémė jų šeimai didelio pasiaukojimo, kančių ir vargo, lagerių ir tremties.

Partizanų vado Alfonso Morkūno-Plieno duktė Elvida Morkūnaitė-Caplikienė – ilgametė LPKTS narė, savo laisvalaikį aukojanti darbui LPKTS knygynelyje

Nuo 1944 m. birželio mén. Alfonas Morkūnas su Kaziu Ališausku Lyduokių mstl. ir Juknonių k. vadovavo apie 20 vyrų savisaugos būriui, gyné žmones nuo raudonųjų partizanų. 1944 m. vasarospabaigoje atsiritus sovietų kariuomenei, ne tik Žemaitkiemio, Šešuolių, bet ir Balninkų, Kurklių, Kavarsko valsčiuose subûrė partizanus į Balninkiečių Laisvės rinktinę. Jis buvo vieno iš J. Šibailos rinktinės padalinio vadu ir jau 1945 m. pradžioje vadovavo kuopai. Sakoma, kad Plienas buvo nepaprastai drąsus ir net dienomis organizuodavo susitikimus su kaimu bei miesteliu gyventojais, agitudo davo prieš sovietinę santvarą.

1944 m. rudenį pagal LLA modelį Ukmergės apskrities partizanai buvo pasidalinę į 6 rajonus. Alfonso Morkūno partizanai buvo priskirti antrajam rajonui. Jam vadovavo J. Navikas ir Balninkų mstl. pradžios mokyklos mokytojas Juozas Šibaila. Jau 1945 m. sausį svarstyta galimybė rajono partizanams prisijungti prie DKA. Tuo tikslu buvo atvykusi štabo ryšininkė Aldona Paulavičiutė-Indyra. Prasidėjo derybos dėl susijungimo. Spalio mén. į Balninkus atvyko DKA apygardos štabo viršininkas Aleksas Zapkus-Piliakalnis. Jis čia išbuvo ke-

lis mėnesius. To pasekmė – 1945 m. spalio 1 d. įsakymu apygardos vado Žalio Velnio įkurta B rinktinė, jos vadu paskirtas Alfonsas Morkūnas-Plienas, štabo viršininku J. Šibaila-Diedukas. Tuo metu B rinktinėje buvo 3 batalionai, prie kurių vėliau prišidėjo dar du: 4-asis batalionas veikė Jonavos ir Veprių valsčiuose, 5-asis – Taujėnų ir Kavarsko valsčiuose. B rinktinė kovojo Ukmergės apskritje ir veikė savarankiškai. Žinomi atvejai, kai apygardos štabas persikeldavo į B rinktinės teritoriją, tačiau daugiausia į A rinktinę. Gal todėl juos ne taip skaudžiai palietė KGB organizuota operacija. Rinktinės vyrai, – tai jau A. Morkūno nuopelnas, – nesiuntė į „štabą“ partizanų sąrašų ir

cialiosios 2–3 žmonių grupėlės Plieniui ir jo aplinkai sunaikinti. Tada buvo manoma, kad Plieno grupėje buvo 86 kovotojai.

1949 m. saugumo sumetimais Plienas dažnai keitė štabo buvimo vietą. Metų pabaigoje jie buvo bunkeryje Juodkiškių k. ūkininko Vagonio sodyboje. Gruodžių MGB agentas „Veter“ („Vėjas“) juos susiekė – nustatė pagal tai, kad B. Tratulis per dažnai daržinėje lankosi. Gruodžio 30 dienos rytą MGB kariuomenė glaudžiu žiedu apsupo pastatus. Klojime po arklių gardu jie aptiko apygardos štabo bunkerį. Po įvykusio susišaudymo iš bunkerio buvo iškelti penkių žuvusiu Laisvės kovočių kūnai. Ta lemtingą dieną žuvo DKA vadas Alfonsas Morkūnas-Plienas, jo pavaduotojas Vladas Ališauskas-Puškinas, kuopos vadas Bronius Medelskas-Krienas, g. 1927 m., Juozas Grigas-Geniukas ir Bronius Dūda-Narutis, g. 1912 m. V. Ališauską bei P. Grigą nušovė daržinėje, buvę bunkeryje Plienas, kuopos vadas Bronius Medalskas-Krienas ir būrio vadas Bronius Dūda-Narutis patys pasirinko garbingą mirtį. Žuvusiu kūnus nuvežė vežimais į Ukmergę. Spejama, kad Plieno palaikai buvo įmesti į kanalizacijos šulinį prie „Viénybės“ gamyklos. Tik Atgimimo metais jie buvo surasti ir palaidoti Dukstynos (Ukmergė) kapinėse.

Su Alfonsu Morkūnu partizanauti išėjo ir du jo broliai. Karolis-Tarzanas žuvo 1948 m. vasario 10 d. savo tėviškėje, Juodžiūnų k. Po šios netekties užgeso ir partizanų Motinos Veronikos Morkūnienės širdis... Stasys Morkūnas-Tarzanas iki 1965 m. slapstėsi vienas, kol buvo išduotas 15 metų kalėjo Sibiro lageriuose, buvo tremtyje. Į Lietuvą sugrįžo tik 1980 m., gyveno Kaune, niekas jo nelaukė, tik Plieno duktė Elvida, pas kurią išgyveno 14 metų...

1997 m. lapkričio 29 d. Alfonas Morkūnui-Plienui suteiktas karjero savanorio statusas (po mirties). 1998 m. lapkričio 18 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu apdovanotas Vyčio Kryžiaus I laipsnio ordinu (po mirties). Patvirtintas ir Lietuvos kariuomenės turėtas partizanų kapitono laipsnis, nors kitiems DKA vadams: J. Misiūnui-Žaliui Velniui, Mečislavui Kesteniu-Serbentui, net ėjusiam vado pareigas Petru Klimavičiui-Uosiui, suteiktas pulkininko laipsnis (po mirties). Deja, jo broliai Karolis ir Stasys panašaus pripažinimo kolkas nesulaukė, nors gyvenimą paaukojo Tėvynei...

Jau 1948 m. liepą buvo sudarytas smogikų būrys ir spe-

Jie žuvo prieš 60 metų

1947 metų žiema buvo kaip reta šalta. Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės 2-ojo Liepos būrio vyrai, apsistoję slėptuvėje Žuvinto pałiose, nutarė šalčius praleisti pas rėmėjus. Prieš šv. Kalėdas vyrai, pakvieti ryšininko, apsidžiaugė. Visų artimieji vargo Sibire, namai buvo išdraskyti. Pasiilgę namų šilumos, vyrai gruodžio 21 d. iškūrė Vytautiskių kaimę. Tačiau kažoks vidinis balsas drumstė ramybę. Perdetai malonūs pasirodė šeimininkai. Būrio vadas Liepanerimavo, Oskaras tiesiog siūlė išeiti, nejaukiai jautėsi ir Liūtas su Šamu.

„Vyrai, kur jūs eisite, šitaip šalta, pasilikite. Kiaulė papjauta, atšvesime ne tik Kūčias, bet ir Kalėdas, praeis šalčiai, tada galėsite eiti, dar ir skerstuviu įdésime, kad būtų sotiesnė žiema, – gražbyliavo ryšininkas. Kas tada galėjo pagalvoti, kad šis inteligenčias, iš pažiūros užjaučiantis ir nuoširdus vaikinas, jau nuo 1945 metų buvo KGB agentas „Perkūnas“. Po tragedijos apie saugumo agentą „Perkūną“ KGB archyvuose išlikusime „Specpranešime“ (Fondas 3, byla 41/59, t.1) rašoma: „Agentas Perkūnas, ryšium su artejančia religine švente – Kalėdom, vykdymas mūsų planą, pakvietė banditą Liepą su jo būriu pas save. Kvietimą jie priėmė ir, laukdamai šventinio vakaro, apsigyveno specialiai paruoštoje slėptuvėje jo tvarte. Agentas Perkūnas sutartu būdu pranešė mums apie banditus jo sodyboje.“

1947 m. gruodžio 23 d. ankstų rytą, tėvui išvažiavus į malūną, sūnui išėjus į darbą, pasirodė Krosnos stribai sunen' vedistais. Net neužėjė į trouą, jie kelias žiedais apsu- po tvartą. Ugnies iš karto neatiengė, pasiuntė atsivartą kaimyną, kad šis pasiūlytų partizanams pasiduoti. „Esate apsupti, priešintis – beprasmiška, – pakartojo Rūtelionis jam čekistų pasufleruotus žodžius. „Tėvai, greičiau eik iš čia. Kovojam už Tėvynę, už ją ir žūsim“, – atsakė partizanai. Netrukus partizanai atidengė ugnį. Čekistai padegė tvartą. Juozas Navickas-Liūtas prėkytis pliekė iš kulkosvaidžio, kliudytas kulkos, kovėsi sužeistas. Baudėjai šaudė iš visų pusų. Dusdami nuo dūmų ir karščio, partizanai bandė prasiveržti. Liūtas buvo dar kartą sužeistas, šikart – mirtinai. Vienas po kito nelygioje kovoje krito Oskaras Ilėnas ir Juozas Svinkūnas-

Šamas. Sužeistas Juozas Karašauskas-Liepa atsišaudydamas nubėgo prie atokiau buvusio šulinio, bet ten gulėjo du stribai. Kai vienas stribas puolė Liepą, šis griebė jį į glėbi ir norėjo kartu su savimi nusitempi į šulinį, bet pritruko jėgų. Pribėgė daugiau stribų partizaną partrenkė ant žemės, surišo ir spardydami attempė į virtuvę. Mūšiu pasibaigus, stribai ir kareivai sėdo gerti ir valgyti, paskui, vėl apspardę sužeistąjį, įmetė jį į roges ant nužudytuju. Spaude aštrus gruodžio šaltis. Bijodami, kad neištardytas partizanas nesušaltų, paprašė šeimininko užkloto.

„Nebijok, tévai, grąžinsim“, – pažadėjo. Grąžino... Dar ir už sudegintą tvartą užmokėjo. Palaikus išmetė Krosnoje prie stribelnyčios. Kūčių naktį speigas smulkiaiš sniego kristalais padabino neblaingu išniekintus kūnus. Kalėdų naktį budeliai juos užkasė pievelėje prieš stribelnyčios langus, kad matytų, jei kas bandys iškasti. Ilgai dar styrojo šiaudai ir sušalusios žemės gabalai, vos ne vos pridengė karžygių kūnus. Paskui viskas susilygino su žeme. Plečiantis Krosnos miesteliui ilgainiui pieva buvo užstatyta namais. Kažkas pasidarė lysves. Gerai derėjo bulvės, svogūnai, braškės...

1989 m. spalį artimųjų ir bendražygių pastangomis partizanų palaikai buvo surasti ir iškilmingai palaidoti Marijampolės partizanų kapuose. Tik būrio vado Liepos, iškentėjusio pragaro kančias ir mirusio Mordovijoje, kapeilio niekas nežino. Žūties vietoje 2002 m. jų atminimui pastatyta paminkle virš čia žuvusių trijų Liepos būrio partizanų įrašyta ir būrio vado Juozo Karašausko-Liepos pavardė. Paminklas prižiūrimas Krosnos pagrindinės mokyklos moksleivių ir Liepos būrio ryšininkų. Kiekvienų metų paskutinį liepos šeštadienį prie paminklo susirenka buvę bendražygiai, „suskrenda“ iš visos Lietuvos bolševikmetį išnaikinto kaimo vaikai. Malda ir partizanika daina nuvilnija tolį per kaimo laukus. Paminklo akmenys surinkti iš šiame kaime žuvusių, šiose apylinkėse kovoju- sių ir ištremtųjų téviškių. Tai skausmo akmenys, menantys kiekvienos ištremtos šeimos kančių kelią, kiekvieno kovojo, išėjusio ginti téviškės laisvės ir jos nesulaukusi, atminimą.

Aldona VILUTIENĖ,
Liepos būrio ryšininkė

Naujos knygos

Apie diplomato veiklą

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministrėja praėjusiais metais išleido knygą "Anicetas Simutis 60 metų Lietuvos diplomatinėje tarnyboje". Knyga – apie neeilinę asmenybę, prieškario Lietuvos diplomata, patikėtas pareigas éjus įitin sunkiomis sąlygomis – sovietmečiu, kai teko pasitelkti išmintį, diplomatiskai "laviruoti" ir atstovau- ti okupuotą Lietuvą. Šias pareigas A. Simutis éjo iki pat Lietuvos Nepriklausomybës atkûrimo.

Knygą sudarė Rimantas Morkvėnas ir diplomato vaikaitė Laima Vince Šruoginė. Jie paskelbė A. Simučio rankraščius, laiškus, oficialius diplomatinio korpuso dokumentus. Visa tai apibūdina šios garbingos asmenybės darbštumą, liudija apie ilgą ir sudėtingą jo gyvenimo kelią bei plačią vi suomenine veikla išeivijoje.

Anicetas Simutis gimė 1909 m. vasario 11 d. Mažeikių aps., Tirkšliuose. Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui Simučių šeima patyrė daug negandų – tėvą mobilizavo į caro armiją, mama liko su trimis mažamečiais vaikais. Anicetas pradžios mokyklą lankė "senoviškai" – éjo į slaptą "daraktoriaus" mokyklę. Legalizavus pradžios mokyklą, A. Simutis peréjo į pastarąjį. Véliau mokslus tése Telšių gimnazijoje, o Simučių šeimai išsikėlus į Kauną – "Aušros" gimnazijoje, kurią baigė 1930 metais. Istojo į Pirmojo Lietuvos prezidento Karo mokyklos aspirantų kursus. Véliau – studijos Vytauto Didžiojo universitete, Teisių fakultete Ekonomikos skyriuje.

A black and white photograph of a man with glasses and a bow tie, standing behind a podium and speaking into a microphone. The podium has a circular emblem on it.

**ANICETAS SIMUTIS
60 METŲ LIETUVOS DIPLOMATINĖJE TARNYBOJE**

Gabiam jaunuoliui pasiūlė darbą Užsienio reikalų ministerijoje. Šios ministerijos Teisių–administracijos departamento direktorius Kazys Bizauskas A.Simutį rekomendavo dirbti Niujorke, Lietuvos generaliniame konsulate. Tai buvo A.Simučio diplomatinės karjeros pradžia.

Knygoje apie diplomatinę A. Simutės veiklą skaitytojų ypač sudomins diplomatinės tarnybos ypatumai okupuotos Lietuvos sąlygomis. Pateiktai straipsniai, pasiskymai, laiškai, kelionių aprašymai leidžia daryti išvadą – Anicetas Simutis buvo neeilinė asmenybė, savo veikla ir patikėta misija artinusi Lietuvos Nepriklausomybės ryta.

“Tremtinio” inf

Dėl dviejų procentų gyventojų pajamų mokesčio paramos

Rekomenduojamė, kad gyventojai, pildydami prašymus pervesti iki 2 procentų pajamų mokesčio sumos Lietuvos vienetams, pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą turintiems teisę gauti paramą (forma FR0512), ir norėdami skirti paramą filialui, 10 laukelyje turėtų nurodyti Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos kodą (kodas 300032645), o 15 laukelyje išrašyti Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos filialo* atskaitomosios skaitos numerį (FR0512 formos pildymo taisyklės). Atlirkus skaičiavimą pagal pateiktus prašymus paskaičiuota suma bus pervesta į pagrindinės įmonės sąskaitą, tačiau kreipliantis į VMI galima bus išrašyti pažymą apie sumų pervedimą pagal prašymuose nurodytas saskaitas.

* - kiekvienas, norintis paremti, 15 laukelyje įrašo savo filialo atsiskaitomosios sąskaitos numerį, kurį galima sužinoti tik savo filialo būstinėje.

Laisvēš·kovotojams ir patriotams

Prabėgo dar vieneri metai. Ir Naujieji nežada nieko gera. Dvasinis ir ekonominis gyvenimas kasdien rieda žemyn. Kainos, net ir duonos, kasdien kyla. Jau 20 proc. gyventojų atsidūrė žemiau skurdo ribos. Ir priešingai, ne-mažai žmonių tapo milijonieriais ne dėl savo sažiningo darbo. Įvairūs nusikaltėliai – pagrindinė dienos tema. Kriminalinis pasaulis valdo Lietuvą. Žemėje nebera autoritetingos valdžios, norinčios padėti vargstantiems žmonėms. Laisve piktnaudžiaujama. Nėra atsakomybės nei prieš įstatymą, nei prieš sažinę. Viešpataują pesimizmas ir apatija.

lų vienuolis kapucinas Tėvas Pijus
Pietrelcina, Popiežiaus Jono Pauliaus
II paskelbtas šventuoju.

Tėvas Pijus paaiškino, kad tai – Švč. Mergelės Marijos dovana austrių katalikams. Mat 700 tūkst. Austrijos katalikų kasdien kalbėjo šv. Rožinį. Tai 10 proc. visų valstybės gyventojų! Šis stebuklas įvyko Fatimos apsireiškimo dieną – gegužės 13-ąją.

Matome, kad mūsų valdžia negali, o gal nenori padėti Lietuvai. Todėl kviečiame visus nukreipti savo akis ir širdį į Dangų, per Švč. Mergelę Marijos užtarimą į Dievą, kasdien 20 valandą kalbėti šv. Rožinį drauge su Marijos radiju Lietuvoje. Radijas bus mūsų, visų kalbančiųjų, vadovas. Geriausia kalbėti atsiklaupus, o jei sveikata silpna – atsisėdus ar stovint.

Didelė žala padaryta Lietuvai, išbraukus iš mokyklos programų patriotinį auklėjimą, o Bažnyčios tikybos dėstymui po okupacijos per trumpą laiką nespėta parengti gerų katechetų.

Mes, katalikai, šią tragišką valandą vadiname totaliniu nusigrežimumu nuo Dievo. Tačiau dar turime tikėjimą į Dievą ir šviesesnę tautos ateitį. Šis tikėjimas verčia mus išeiti į pirmąsias kovos linijas ir gerbti Lietuvą. Parodykime Broliams ir Seserims kelią į išsigelbėjimą ir šviesesnę ateitį. Skubékime, kol ne vėlu!

Austrijos katalikų pavyzdys moko ir įkvepia. 1955 metų gegužės 13 dieną sovietai išvedė savo okupacinię karikuomenę iš Austrijos. Šios šalies geografinė padėtis yra labai svarbi. Iš jos kalnuotos teritorijos galima kontroliuoti visą Europą. Be to, ji turtinga gamtos turty. Ir pasaulio diplomatai iki šiol laužo galvas, kas galėjo priversi sovietus palikti Austrijos teritoriją. Tuo metu nebuvo panašios kalbos. Zinant bolševikų charakterį ir kaip jie nenori atiduoti net mažiausios užgrobtos žemės pėdos, pasaulio protams buvo nesuprantama. Šitą modernaus gyvenimo misle išaiškino ita-

Užbaigsiu ši savo kreipimąsi sv. Bernardino, didžiojo Švč. Mergeleės Marijos mylėtojo, malda: "Atsimink, maloningoji Mergele, jog amžiais nėra girdėta, kad apleistum bent vieną, kas bėga prie Tavęs, šaukiasi Tavo pagalbos ir prašosi užtariamas."

Marija, išgirsk mūsų malda ir gelbék Lietuvą!

Monsinjoras Alfonsas SVARINSKAS

Dėl išimčios iš laisvės arba išimčios iš paramos		F R O 5 1 2	Nr. 0 1	
Išimčios iš paramos laikotarpis nuo 2008 m. sausio 01 d. iki 2008 m. liepos 31 d. (paramos Nr. V-45)				
1. Name ir kodas				
2. Netaikto Lietuvių gyventojo kodas				
3. Neobietių gyventojo kodas				
4. Miestas	5. Elėktrinės gatvės adresas			
PRAŠYMAS PERVESTI IKI 2 PROCENTŲ PAJAMŲ MOKESČIO SUMOS LIETUVOS VIENETAMS, PAGAL LIETUVOS RESPUBLIKOS LABDAROS IR PARAMOS ĮSTATYMĄ TURINTIEMS TEISĘ GAUTI PARAMĄ				
6. Mokesčio būklė	7. Pridėjimo metai: 2008	☒ Finansas ☐ Pats inicija		
8. Elėties nr.	9. Paramos gautęs teisėjas VINCIUS (00330)	10. Paramos gautęs paudėjimas	11. Paramos gautęs paudėjimas	
12. Elėties adresas				
13. Banko paudėjimas	14. Banko kodas	15. AB VILNIAUS BANKAS	16. Pramonės perėmėjų paramos (mokesčio)	
17. 10 3 0 0 0 3 2 6 4 5	11 L I E T U V O S P O L I T I T I N I U K A L I N I U I R T R E M T I N I U S A J U N C A	12 L A I S V I S A L . 3 9 , L T - 4 4 3 0 9 , K A U N A S	16	
18. VILNIAUS BANKAS	14 7 0 4 4 0	15 L T 1 8 7 0 4 4 0 6 0 0 0 4 2 5 8 3 6 5	16	2008
19. 10	11	12	13	14
20. 10	11	12	13	14
21. 10	11	12	13	14
22. 10	11	12	13	14
23. 10	11	12	13	14
24. 10	11	12	13	14
25. 10	11	12	13	14
26. 10	11	12	13	14
27. 10	11	12	13	14
28. 10	11	12	13	14
29. 10	11	12	13	14
30. 10	11	12	13	14
31. 10	11	12	13	14
32. 10	11	12	13	14
33. 10	11	12	13	14
34. 10	11	12	13	14
35. 10	11	12	13	14
36. 10	11	12	13	14
37. 10	11	12	13	14
38. 10	11	12	13	14
39. 10	11	12	13	14
40. 10	11	12	13	14
41. 10	11	12	13	14
42. 10	11	12	13	14
43. 10	11	12	13	14
44. 10	11	12	13	14
45. 10	11	12	13	14
46. 10	11	12	13	14
47. 10	11	12	13	14
48. 10	11	12	13	14
49. 10	11	12	13	14
50. 10	11	12	13	14
51. 10	11	12	13	14
52. 10	11	12	13	14
53. 10	11	12	13	14
54. 10	11	12	13	14
55. 10	11	12	13	14
56. 10	11	12	13	14
57. 10	11	12	13	14
58. 10	11	12	13	14
59. 10	11	12	13	14
60. 10	11	12	13	14
61. 10	11	12	13	14
62. 10	11	12	13	14
63. 10	11	12	13	14
64. 10	11	12	13	14
65. 10	11	12	13	14
66. 10	11	12	13	14
67. 10	11	12	13	14
68. 10	11	12	13	14
69. 10	11	12	13	14
70. 10	11	12	13	14
71. 10	11	12	13	14
72. 10	11	12	13	14
73. 10	11	12	13	14
74. 10	11	12	13	14
75. 10	11	12	13	14
76. 10	11	12	13	14
77. 10	11	12	13	14
78. 10	11	12	13	14
79. 10	11	12	13	14
80. 10	11	12	13	14
81. 10	11	12	13	14
82. 10	11	12	13	14
83. 10	11	12	13	14
84. 10	11	12	13	14
85. 10	11	12	13	14
86. 10	11	12	13	14
87. 10	11	12	13	14
88. 10	11	12	13	14
89. 10	11	12	13	14
90. 10	11	12	13	14
91. 10	11	12	13	14
92. 10	11	12	13	14
93. 10	11	12	13	14
94. 10	11	12	13	14
95. 10	11	12	13	14
96. 10	11	12	13	14
97. 10	11	12	13	14
98. 10	11	12	13	14
99. 10	11	12	13	14
100. 10	11	12	13	14
101. 10	11	12	13	14
102. 10	11	12	13	14
103. 10	11	12	13	14
104. 10	11	12	13	14
105. 10	11	12	13	14
106. 10	11	12	13	14
107. 10	11	12	13	14
108. 10	11	12	13	14
109. 10	11	12	13	14
110. 10	11	12	13	14
111. 10	11	12	13	14
112. 10	11	12	13	14
113. 10	11	12	13	14
114. 10	11	12	13	14
115. 10	11	12	13	14
116. 10	11	12	13	14
117. 10	11	12	13	14
118. 10	11	12	13	14
119. 10	11	12	13	14
120. 10	11	12	13	14
121. 10	11	12	13	14
122. 10	11	12	13	14
123. 10	11	12	13	14
124. 10	11	12	13	14
125. 10	11	12	13	14
126. 10	11	12	13	14
127. 10	11	12	13	14
128. 10	11	12	13	14
129. 10	11	12	13	14
130. 10	11	12	13	14
131. 10	11	12	13	14
132. 10	11	12	13	14
133. 10	11	12	13	14
134. 10	11	12	13	14
135. 10	11	12	13	14
136. 10	11	12	13	14
137. 10	11	12	13	14
138. 10	11	12	13	14
139. 10	11	12	13	14
140. 10	11	12	13	14
141. 10	11	12	13	14
142. 10	11	12	13	14
143. 10	11	12	13	14
144. 10	11	12	13	14
145. 10	11	12	13	14
146. 10	11	12	13	14
147. 10	11	12	13	14
148. 10	11	12	13	14
149. 10	11	12	13	14
150. 10	11	12	13	14
151. 10	11	12	13	14
152. 10	11	12	13	14
153. 10	11	12	13	14
154. 10	11	12	13	14
155. 10	11	12	13	14
156. 10	11	12	13	14
157. 10	11	12	13	14
158. 10	11	12	13	14
159. 10	11	12	13	14
160. 10	11	12	13	14
161. 10	11	12	13	14
162. 10	11	12	13	14
163. 10	11	12	13	14
164. 10	11	12	13	14
165. 10	11	12	13	14
166. 10	11	12	13	14
167. 10	11	12	13	14
168. 10	11	12	13	14
169. 10	11	12	13	14
170. 10	11	12	13	14
171. 10	11	12	13	14
172. 10	11	12	13	14
173. 10	11	12	13	14
174. 10	11	12	13	14
175. 10	11	12	13	14
176. 10	11	12	13	14
177. 10	11	12	13	14
178. 10	11	12	13	14
179. 10	11	12	13	14
180. 10	11	12	13	14
181. 10	11	12	13	14
182. 10	11	12	13	14
183. 10	11	12	13	14
184. 10	11	12	13	14
185. 10	11	12	13	14
186. 10	11	12	13	14
187. 10	11	12	13	14
188. 10	11	12	13	14
189. 10	11	12	13	14
190. 10	11	12	13	14
191. 10	11	12	13	14
192. 10	11	12	13	14
193. 10	11	12	13	14
194. 10	11	12	13	14
195. 10	11	12	13	14
196. 10	11	12	13	14
197. 10	11	12	13	14
198. 10	11	12	13	14
199. 10	11	12	13	14
200. 10	11	12	13	14
201. 10	11	12	13	14
202. 10	11	12	13	14
203. 10	11	12	13	14
204. 10	11	12	13	14
205. 10	11	12	13	14
206. 10	11	12	13	14
207. 10	11	12	13	14
208. 10	11	12	13	14
209. 10	11	12	13	14
210. 10	11	12	13	14
211. 10	11	12	13	14
212. 10	11	12	13	14
213. 10	11	12	13	14
214. 10	11	12	13	14
215. 10	11	12	13	14
216. 10	11	12	13	14
217. 10	11	12	13	14
218. 10	11	12	13	14
219. 10	11	12	13	14
220. 10	11	12	13	14
221. 10	11	12	13	14
222. 10	11	12	13	14
223. 10	11	12	13	14
224. 10	11	12	13	14
225. 10	11	12	13	14
226. 10	11	12	13	14
227. 10	11	12	13	14
228. 10	11	12	13	14
229. 10	11	12	13	14
230. 10	11	12	13	14
231. 10	11	12	13	14
232. 10	11	12	13	14
233. 10	11	12	13	14
234. 10	11	12	13	14
235. 10	11	12	13	14
236. 10	11	12	13	14
237. 10	11	12	13	14
238. 10	11	12	13	14
239. 10	11	12	13	14
240. 10	11	12	13	14
241. 10	11	12	13	14
242. 10	11	12	13	14
243. 10	11	12	13	14
244. 10	11	12	13	14
245. 10	11	12	13	14
246. 10	11	12	13	14
247. 10	11	12	13	14
248. 10	11	12	13	14
249. 10	11	12	13	14
250. 10	11	12	13	14
251. 10	11	12	13	14
252. 10	11	12	13	14
253. 10	11	12	13	14
254. 10	11	12	13	14
255. 10	11	12	13	14
256. 10	11	12	13	14
257. 10	11	12	13	14
258. 10	11	12	13	14
259. 10	11	12	13	14
260. 10	11	12	13	14
261. 10	11	12	13	14
262. 10	11	12	13	14
263. 10	11	12	13	14
264. 10	11	12	13	14
265. 10	11	12	13	14
266. 10	11	12	13	14
267. 10	11	12	13	14
268. 10	11	12	13	14
269. 10	11	12	13	14
270. 10	11	12	13	14
271. 10	11	12	13	14
272. 10	11	12	13	14
273. 10	11	12	13	14
274. 10	11	12	13	14
275. 10	11	12		

2008 m. sausio 25 d.

Tremtinys

Nr. 4 (786)

7

Romualdas Paplauskas

Negailestinga mirtis pa-krito mūsų bendražygį, bu-vusi politinį kalinių, garbingą Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos narį, net keliąs kadencijas vadovavusių LPKTS tarybai, buvusį Tėvynės sajungos prezidiu-mo narį, taip pat TS Politinių kalinių ir tremtinių frak-cijos valdybos narį Romual-dą Paplauską.

Jeigu LPKTS, išlaikius visus audringų pokyčių metus, išliko viena iš stipriau-sių, o gal ir stipriausia iš vi-sų visuomeninių patriotinių organizacijų, tai didele dalimi tam pasitarnavo ir Ro-mualdo Paplausko protas, tolerancija, darbštumas bei principingumas.

Romualdas gimė 1927 m. sausio 11 d. Kaune. Šeima persikėlė į Panevėžį. Mokėsi Panevėžio 4-oje mokykloje, vėliau – Švenčionėlių progim-nazijoje, 1942–1944 m. – Vil-niaus aukštesniojoje techni-koje mokykloje.

Nuo ankstyvos jaunystės jis pasirinko sunkų ir pavo-jingą pasipriešinimo sovieti-niam okupantui kelią, nie-kada iš jo neišklydo, nieka-na nesuabejojo kovos už Laisvę prasme ir būtinybe. Prasidėjus antrajai sovietų okupacijai, Romualdas ak-tiviai įsitraukė į pasiprieši-nimo veiklą ir už tai 1945 m. okupantų karinio tribunolo

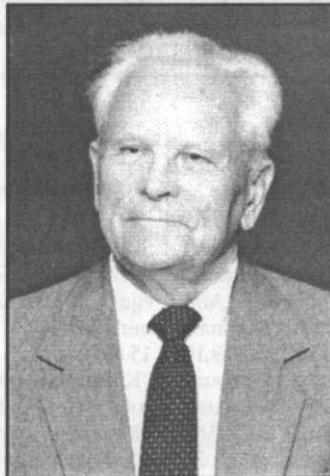
nuteistas 10 metų lagerio ir penkeriems – tremties. Iki 1955 m. kalėjo Vorkutos, vėliau sustiprinto režimo Rečla-go lageriuose. Grįžęs į tévynę Romualdas gilio žinias Kau-no politehnikume, vėliau – Kauno politechnikos insti-tute įgijo inžineriaus staty-bininko specialybę. 1966–1973 m. dirbo Panėvėžio sta-tybos treste komplektavimo valdybos Gamybos ir planavi-mo skyriaus viršininku.

Sajūdžio vėjams pažadi-nus Lietuvą, Romualdas akty-viai įsitraukė į visuomeninę ir politinę veiklą, kur visą laiką užimdavo principingumo rei-kalaujančius vadovaujamus postus.

Jis buvo Panėvėžio miesto tarybos deputatas (1990–1995 m.), tarybos pirmininko pavaduotojas (1993–1995 m.), tarybos ir valdybos narys (1995–1997 m.). LPKTS Panėvėžio skyriaus tarybos na-rys (nuo 1989 m.), pirmininkas (1990–1992 m.), tarybos ir valdybos narys (nuo 1997 m.). Lietuvos Sajūdžio Panėvėžio tarybos pirmininko pavaduotojas (nuo 1992 m.). LPKTS tarybos pirmininkas (nuo 2003 m.). TS Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos tarybos pirmininkas (nuo 2004 m.). Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sajungos narys.

Iki paskutiniųjų savo gyvenimo dienų Romualdas Pa-

Pro memoria

plauskas rūpinosi LPKTS or-ganizaciniais klausimais, daug darbo įdėjo tikslinda-mas ir tobulindamas LPKTS įstatus ir programą.

Romualdas Paplauskas Amžinybėn išėjo 2008 m. sausio 17 d. Paliko žmoną Nemira ir dukteris Reginą ir Loritą.

Sakoma, kad žmonės su-dyla arba surūdija. Romual-das nerūdijo, jis dildė pra-smingi ir atsakingi sunkūs darbai, galiausiai pakarto sunki liga. Mūsų atminyje jis išliks kaip darbštus, teisingas ir nuoširdus bendažygis, labai trūks jo draugiškų patarimų, patirties ir šiaurės vėjų neatšaldytos šir-dies šilumos.

Šią netekties valandą reiš-kiame nuoširdžią užuojaudatą Romualdo artimiesiems ir bendažygiam, LPKTS na-riams.

LPKTS valdyba

\$kelbimas

Sausio 25 d. (penktadienį) 13 val. Kauno apygardos teis-me (A. Mickevičiaus g. 18) bus skelbiamas teismo nuospren-dis „bojevikams“ – smogikams J. Juškauskui ir J. Navickui, 1952 m. išdavusiems ir padegusiems Lietuvos partizanų slé-p-tuvę, nužudžiusiems tris partizanus.

Sausio 27 d. (sekmadienį) 12 val. Rokiškio Šv. Mato baž-nyčioje bus aukojamos šv. Mišios už visus mirusius, žuvusius ir gyvuosius Rokiškio rajono buvusiems tremtinius ir partiza-nus. Po pamaldų susitiksime „Carito“ salėje. Vaišinsimės at-sineštomis vaišėmis. Kviečiame dalyvauti.

Sausio 27 d. (sekmadienį) minėsime Didžiosios Kovos par-tizanų apygardos vado Alfonso Morkūno-Plieno 100-ąsi-as gimimo metines. 10.30 val. Ukmergės Šv. Apaštalų Petro ir Povilo bažnyčioje šv. Mišias aukos mons. A. Svarinskas. Po šv. Mišių Ukmergės kultūros namų mažojoje salėje pri-siminsime partizaninę kovą Ukmergės apylinkėse. Kviečia-me dalyvauti.

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos valdybai, LPKTS Kauno ir Vilniaus filialams, Tėvynės sajungos Silainių skyriui, Vilniaus 5-os poliklinikos bendradarbiams, buvusiems Kauno šlifavimo staklių gamyklos „Neris“ bendradarbiams, KPI mokslo draugams, giminėms, bičiuliams, kaimynams, visiems užjautusiems ir padė-jusiems palydėti į Paskutinę kelionę Eleonorą DIČIŪNIENĘ.

Diciūnų ir Jočių šeimos

Užjauciamė

Mirus Lietuvos partiza-nui, LLKS Dainavos apygardos vadui, kariui savanoriui, dimisijos kapitonui

Kazimierui SAVIČIUI, užjauciamė artimuosius ir bendažygius.

LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija

Sunkią netekties valandą, žuvus garsiam lakūnui

Vytautui LAPĖNUI, nuoširdžiai užjauciamė motiną Stasę Lapénienę-Nale-veikiéné, žmoną, vaikus ir ar-timuosius.

Buvę Tomsko srities Staro Šumilovo gyvenvietės tremtiniai

Knygų tremties ir rezis-tencijos tematika galite įsigyti LPKTS būstinės knygynėlyje, Kaune, Laisvės al. 39.

Dėmesio!

Kitas "Tremtinio" nume-ris išeis vasario 8 dieną.

ILSÉKITES RAMYBEJE

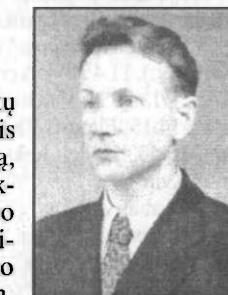
Juozas Alvikas

1915–2007

Gimė Prienų r. Šiauliškių k. ūkininkų seimoje, auginusioje šešis sūnus ir tris dukteris. Juozas baigė pradinę mokyklą, išstojo į Kauno jaunimo vakarinę mokyklą. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje, buvo Lietuvos savanoris. Prasidėjus partizani-niam judejimui įsitraukė į pogrindžio veiklą. Tapo partizanų ryšininku. 1948 m. buvo suimtas ir nuteistas 10 metų. Kalėjo Vorkutos lageriuo-se, buvo ištremtas į Tomsko sr. Grįžo 1959 m., sukūrė šeimą. Dirbo Prienų taupomajame banke sargu, vėliau Prienų mišku ūkyje. Užaugino sūnų.

Nuoširdžiai užjauciamė žmoną ir sūnų su šeima.

LPKTS Prienų filialas

Eleonora Jočytė-Dičiūniene

1943–2008

Gimė Laičių k., Molėtų r., ūkininkų seimoje. 1948 m. su šeima buvo ištremta į Krasnojarsko kr. N. Ingašo r. Chutor Kliną. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Baigė Ukmergės r. Vidiškių vidurinę mokyklą ir Vilniaus medicinos mokyklą. Vilniaus 5-oje poliklinikoje medicinos seserimi dirbo 36 metus. Aktyviai dalyvavo Vilniaus buvusių tremtinių veikloje. Užau-gino sūnų, sulaukė vaikaičių.

Užjauciamė Dičiūnų ir Jočių šeimas.

Buvę Rieučių tremtiniai

Stasys Graužys

1928–2008

Gimė Vieciūnų k., Druskininkų valsč. Augo lenkų okupuotame krašte, patriotiškoje šeimoje. 1945 m. su bro-liu pasitraukė į partizanų gretas. Buvo susektas, areštuotas, įkalintas 10 me-tų. Dirbo kasyklose. Grįžo palaužta sveikata. Buvo Lietuvos laisvės kovos sajūdžio narys, jam suteiktas kario sa-vanorio statusas.

Palaidotas Ratnyčios kapinėse.

Užjauciamė žmoną ir sūnų.

Atkurto Dainavos apygardos partizanai

Stanislava Birutė Kairytė-Satkauskienė

1923–2008

Gimė Panėvėžio r. Utėmų k., ūkininkų šeimoje, auginusioje aštuonis vaikus. 1941 m. šeima buvo ištremta prie Lap-tevų jūros. Dirbo žvejybos darbus. 1960 m. grįžo į Lietuvą. Užaugino du sūnus. Buvo aktyvi visuomenininkė: nuo pat įsikūrimo LPKTS narė, buvu-si politinių kalinių ir tremtinių ir baž-nyčios chorų dainininkė.

Palaidota Kuršėnų naujosiose kapinėse.

Nuoširdžiai užjauciamė gimines ir artimuosius.

LPKTS Kuršėnų filialas

Ieva Vindžigelskytė-Torozienė

1924–2007

Gimė Vidgirių k., Šilalės r. 1944 m. ištėkėjo už ūkininko Prano. 1951 m. vi-sa šeima buvo ištremta į Lietuvą grįžo 1956 m. Apsigynė įsidiarbino Šilalės r. Pilia-kalnio kolūkyje. Atgimimo laikotarpiu abu su vyru aktyviai dalyvavo Sajūdžio bei LPKTS veikloje.

Palaidota Pajūrio kapinėse.

Nuoširdžiai užjauciamė dukterį su šeima.

LPKTS Šiaulių filialas

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214

Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt, **LPKTS puslapis interne:** <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.

Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai

Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3610. Užs. Nr.

Kaina 1,40 Lt